

Amts-Blatt

Der

Königlich Brombergischen Regierung.

No. 48.

Bromberg, den 29. November 1816.

Polizei-Angelegenheiten.

Die nähere Bestimmung für Militär- und Civil-Prediger, in Beziehung auf die zur Landwehr gehörenden Personen und deren Familien betreffend.

Das Königl. Ministerium des Innern hat in einer unterm 1sten d. M. an die Königl. Regierung zu Liegnitz ergangenen Verfügung festgesetzt, daß die Geborenen, Vertrauten und Verstorbenen der Landwehr in die Civil-Bevölkerungs-Listen aufzunehmen sind, und nur in den Fällen Ausnahmen statt finden, wenn solche nicht zur Civil-Gemeinde, sondern zu der Garnison, oder Militär-Gemeinde gehören.

Im Verfolg der Amtsblatt-Verfügung vom 25ten v. M. No. 46. S. 515. 2c. wird diese Bestimmung den mit Aufnahme der Bevölkerungs-Liste pro 1816 beauftragten Behörden hierdurch zur Nachricht und Achtung bekannt gemacht.

Bromberg, den 25ten November 1816.

Königliche Preussische Regierung.
Erste Abtheilung.

Betrifft die Nachweisung von den über die Grenz gebrachten Verbrechern und Bagabonden.

In Bezug auf die Verfügung vom 5ten v. M.,

Względem Stösunków kaznodziei woyskowych i cywilnych w względzie osób do pułków obrony krajowéy należących i ich familii.

Królewskie Ministerium Spraw wewnętrnych postanowiło urządzeniem w dniu 1. m. b. do Królewskiego Regencyi Liegnickiej wydaném, że urzedzeni, kasłubieni i zmarli w pułkach obrony krajowéy, do cywilnéy listy ludności zaciągnieni być powinni, i w tym tylko razie wyiutki mieć mogą miejsce, gdy ci nie do gminy cywilnéy, lecz do garnizonu lub gminy woyskowéy należą.

W skutek przeto urzędzenia z dnia 25. m. z. w Dzienniku Urzędowym umieszczonego; podaiemy ninieyszém postarowanie to Władzom do sporządzenia listy ludności za rok 1816 upoważnionym, do wiadomości i nadsłowania się.

Bydgoszcz, dnia 15. Listopada 1816.

Król. Pruska Regencya.
Wydział Pierwszy.

Względem nadsyłania co miesiąc wykazu zbrodniarzy i włoczągów zagranicę wyprawdzonych.

Odwotując się do urzędzenia z dnia 5. m. z.

Amtesblatt No. 42. Seite 475. wird den Polizeibehörden bekannt gemacht, daß es in dem Falle, wenn während eines Monats kein Verbrecher oder Bagabonde von ihnen über die Grenze befördert worden, keiner Anzeige hieher bedarf.

Bromberg, den 12ten November 1816.

Königlich Preussische Regierung.
Erste Abtheilung.

Die Organisirung der Vieh-Quarantaine-Anstalten für das hiesige Departement betreffend.

Schon durch die Bekanntmachung in der Posenner Zeitung No. 65. 66. 67. ist das Publikum da von unterrichtet, daß im Adelnauer Kreise bei dem Nebenzollamte Boguslawice unweit der Stadt Pleszew eine Rindvieh-Quarantaine-Anstalt gebildet worden ist. Sie ist dazu bestimmt, alles aus dem Königreiche Polen in das Großherzogthum Posen und die hinterliegenden Preussischen Provinzen eingehende podolische Rindvieh, nicht minder polnisches Rindvieh, welches in Heerden eingetrieben wird, einer 21 tägigen Beobachtung zu dem Ende zu unterwerfen, damit es für den Fall, daß sich bei demselben Spuren einer ansteckenden Krankheit äußern, zurückgehalten, und ein sonst unvermeidliches Nachtheil von der Provinz abgewendet werde. Wir sind zwar gesonnen, zur Bequemlichkeit des handeltreibenden Publikums noch eine ähnliche Quarantaine-Anstalt im Ostrzeszowschen Kreise der Stadt Wieruszew gegenüber zu bilden; ehe sich jedoch diese zur Vollendung gestaltet, bleibt es unabänderlich dabei, daß das oben erwähnte aus Polen eingehende Rindvieh nur über Boguslawice einzugehen darf, wogegen es jedoch jedem freisteht, die noch bestehenden Quarantaine-Anstalten an der Oberschlesischen Grenze in Utschütz, Dombrowka und Bogdanowice zu benutzen. Wir haben nicht minder in unserer Bekanntmachung die Einfuhrorte für die aus Polen eingehenden Schwarzvieh- und Schaafherden namhaft gemacht. Diese sind im Ostrzeszowschen Kreise, das am diesseitigen Ufer der Proсна belegene, zur Herrschaft Wieruszew gehörige Vorwerk Podzumce, wo wir für die genannten Viehgattungen einen Neufuhr ansehen werden, und das Zollamt Grabow, im Adelnauer Kreise, die Nebenzollämter Kirchendorf

w Daienniku Urzędowym Nro. 42. za kronicy 475 umieszczanego, uwiadomiamy Władze Policyjne, że w razie, gdy przez nie w przeciągu miesiąca żaden zbrodnia lub włóczęga za granicę wyprowadzony niebędzie, doniesienia niepotrzeba.

Bydgoszcz, dnia 12. Listopada 1816.

Król. Pruska Regencya.
Wydział Pierwszy.

Względem ustanowienia kwarantany dla bydła rogatego w Departamencie tutejszym.

Urządzeniem umieszczonem w gazecie Poznanskiéy Nrze. 65, 66 i 67 uwiadomiona już została Publiczność, że w Powiecie Odolanowskim, obok przykomórki celnej w Bogusławicach niedaleko miasta Pleszewa, ustanowiona jest kwarantana dla bydła rogatego, która do tego służy celu, aby w niéy wszelkie z Królestwa Polskiego do W. Xięstwa Poznańskiego i dalszych pruskich Prowincyi wchodzące podolskie bydło, niemniéy bydło polskie, które w trzodach przepędzane bywa, przez 21 dni było uważane, iżby w przypadku, gdyby w bydłe tem okazać się miał zaród jakiey zaraziwéy choroby, bydło zatrzymane, i Prowincya od stódy nieuchronnéy zasteniona być mogła. Mamy w prawdzie zamiar ustanowić dla wygody Publiczności handlem trudniący się ieszcze jednę podobną kwarantanę naprzeciw miastu Wiruszowu w powiecie Ostrzeszowskim: nim jednak zamiar ten przyjdzie do skutku, pozostaie się przy tém nieodmienne, że rzeczone bydło z Polski tylko przez Bogusławice wchodzić może; każdemu wszelako wolno jest korzystać z kwarantan nad granicą górnego Śląska w Utschütz, Dombrowce i Bogdanowicach urządzonych.

W urządzeniu naszym oznaczyliśmy także miejsca przepastkowe dla trzód chlewnych i owiec z Polski przychodzących. Mieysca te są, w powiecie Ostrzeszowskim folwark Podzumce po téy tu kronie Prosay położony, należący do dóbr Wieruszewskich, gdzie do przekonywania się o stanie trzód rzeznaczonych ustanowiony będzie przez nas Rewizor; w powiecie Odolanowskim urząd celny w Grabo-

und Bogustawice, im Pellerschen Kreise, die Zollämter Peiseru und Slupce, und kann von nun an nur über den Russens-Ort Podzumce, so wie über die gedachten Zoll- und Neben-Zoll-Aemter Schwarz und Schaafbleh eingetrieben werden.

Wir weisen hierdurch sämmtliche an der Grenze des Königreichs Polen belegenen Haupt- und Neben-Zollämter unsers Departements an, sich genau nach dieser Verfügung zu achten, und verpflichten namentlich die von dem Hauptzollamt Kempen ressortirenden Neben-Zollämter Opatow und Lubczyn, die zu dem Hauptzollamt Grabow gehöri-gen Neben-Zollämter Olabok und Bobrownik, so wie das Neben-Zollamt Szczypiorna: weder polnisches Vieh, noch Schaaf- und Schwarzvieh aus dem Königreich Polen einzulassen.

Posen, den 29. September 1816.

Königlich Preussische Regierung. I.

Vorstehende Verfügung wird hierdurch mit dem Bemerkten zur Kenntniß des Publikums gebracht, daß wir vorläufig bei Ojala im Inowroclaw-schen Kreise eine Quarantaine-Anstalt organisiert haben, wo allein nur Vieh, Schaf- und Schwarz- und Schaaf- Vieh aus Polen in unser Departement eingelassen werden kann, im Fall es während der gesetzlichen Quarantaine-Zeit keine Krankheits-Spuren geäußert hat.

Bromberg, den 17. November 1816.

**Königlich Preussische Regierung.
Erste Abtheilung.**

Den Verlust zweier General-Hausfir-Konzessionen betreffend.

Der Pfropfenschneider Weirich zu Berlin hat angeblich vor einiger Zeit seine General-Hausfir-Konzession zum Handel mit Pfropfen vom 1sten und 22ten August 1815 verloren. Einen gleichen Verlust hat der verabschiedete Soldat Andreas Jülich erlitten, der seine General-Hausfir-Konzession zum Handel mit Pfropfen, Parlsern und Strickgarn vom 1ten und 11ten Oktober 1815, angeblich ebenfalls verloren hat. Beide Hausfirer

wie; w powiecie Odolanowskim przykomórki celne Kirchhoff i Bogustawice; w powiecie Pysdrskim, urzędy celne w Pysdrach i Slupcy; odtąd więc niewolno wpędzać trzód chlownych i owiec przez inne miestas, iak tylko przez miastce rewizyi w folwarku Podzumce, tudziez przez siedliska rzeczonych urzędów celnych i przykomórek.

Zalecamy wszystkim urzędom i przykomórkom celnym w okręgu Naszym Regencyjnym nad granicą Królestwa Polskiego znaydującym się, aby się ściśle do urzadzania niniejszego stosowali; szczególniey zaś obowiązujemy przykomórki w Opatowie i Lubczynie, od głównego urzędu w Kempnie zależące, tudziez przykomórki należące do głównego urzędu celnego w Grabowie, iako to: w Oloboku i Bobrownikach, niemnię przykomórkę w Szczypiornie, aby ani podolskiego bydła, ani trzód chlownych i owiec z Królestwa Polskiego nie wpuszczaly.

Poznan, dnia 29. Wrzesnia 1816.

Król. Pruska Regencya I.

Powyższe urządzenie podaliśmy niniejszemu do wiadomości publiczney z tém nadmienieniem: że témczasowię przy Czayce w Powiecie Inowroclawskim kwarantany ustanowiliśmy, któredy bydło rogate, świnie i owce z Polski do Departamentu naszego, jeżeli w czasie prawney kwarantany żadne ślady choroby nieokaza się, wprowadzane byds mogą.

Bydgoszcz, dnia 13. Listopada 1816.

**Król. Pruska Regencya.
Wydział Pierwszy.**

Względem utraty dwóch koncessyów generalnych do chodzenia po domach.

Korkars Weirich z Berlina zgubił przed niejakim czasem koncessyę swą generalną do chodzenia po domach i handlowania korkami z dnia 12. i 22. Sierpnia 1815. Podobnym sposobem utracił uwolniony od służby żołniersz Andrzy Jülich koncessyę swą generalną z dnia 2. i 11. Października 1815 do handlowania po domach korkami i szpagatem. Obadwa handlerze ci zamiast nowych koncessyów gene-

Haben keine neue General-Konzessionen, sondern bloß Hausr. Scheine für das Departement der Königl. Regierung zu Potsdam erhalten.

Zur Vermeidung aller ewanigen Mißbräuche, welche nunmehr mit den ungültigen General-Konzessionen zu machen versucht werden möchten, werden die Behörden und das Publikum des hiesigen Departements davon in Kenntniß gesetzt.

Bromberg, den 8ten November 1816.

Königlich Preussische Regierung.
Erste Abtheilung.

Die den Neubauenden gestattete Einquartirungs-Freiheit betreffend.

In einer unterm 23ten August c. an die Königl. Regierung zu Posen ergangenen Verfügung hat das Königl. Ministerium des Innern entschieden, daß diejenigen Individuen, welche auf den Grund der Zusicherung des Königl. Sachfischen Dekrets vom 24ten Mai 1808 vor der Wiederbesitznahme des Großerzogthums Posen den A. u. S. oder Ausban eines städtischen Hauses unternommen und ausgeführt haben, in dem Fortgenusse der dadurch erlangten Befreiung von der Einquartirung, dem gedachten Dekrete gemäß, in Lebenszeiten nicht beschränkt werden sollen. Es versteht sich von selbst, daß jedem Einzelnen die Befreiung nur so lange zugestanden werden kann, bis die durch obiges Dekret bestimmte Frist von vier oder drei Jahren, von dem Zeitpunkt der Ausübung des Baues an gerechnet, abgelaufen ist. Dies wird hiedurch zur allgemeinen Kenntniß gebracht.

Bromberg, den 8ten November 1816.

Königlich Preussische Regierung.
Erste Abtheilung.

Betreffend die Verhütung des aus dem Fleischgenusse von kranken Thieren und aus dem unvorsichtigen Ablebern und Aufbauen der Aeser zu besorgenden Schadens.

Erwähnte und leider nicht ganz seltene Erfahrungen haben gelehrt, wie höchst schädlich der Genuß des Fleisches von kranken Thieren ist, und welche

rahných, patent tylko do chodzenia po domach w Departamencie Królewskiéj Regencyi Potsdamskiéj otrzymali.

W celu przeto zapobieżenia iakowym nadużyciom, któreby nieważnemi temi koncassjami generalnemi przedsięwzięte bydź mogły, uwiadomiamy niniejszém o tem Władze i publiczność Departamentu tuteyszego.

Bydgoszcz, dnia 8. Listopada 1816.

Król. Pruska Regencya.
Wydział Pierwszy.

Względem uwolnienia nowo-budujących się od kwaterunku.

W urzędzenia w dniu 23. Sierpnia r. b. do Królewskiéj Regencyi w Poznaniu wydanym, zadecydowało Królewskie Ministerium Spraw wewnętrznych, że osoby te, które na mocy zapewnienia Dekretu Królewsko-Saskiego z dnia 24. Maja 1808 przed zajęciem Wielkiego Xięstwa Poznańskiego, wybudowanie domu mieyskiego przedsięwzięły i takowe ukończyły, w uwolnieniu od kwaterunku stósownie do namienionego Dekretu, scieżnione bydź nie mogą. Rozumie się przecież samo przez się, że każdemu z tych osób uwolnienie od kwaterunku tak długo tylko dozwolone bydź może, dopóki czas lat 4 lub 3 powyższym Dekretem ustanowiony, od czasu rozpoczętęj budowli rachując, nieupływie.

To podaiemy niniejszém do publiczney wiadomości.

Bydgoszcz, dnia 9. Listopada 1816.

Król. Pruska Regencya.
Wydział Pierwszy.

Względem zapobieżenia przypadkom z pożywania mięsa z bydła zdechłego tudzież z nieostroźnego obdzierania i rozbierania ściernwa onego, wyniknąć mogącym.

Smutne i częste doświadczenia nauczyły, iak szkodliwe jest pożywanie mięsa z bydła chorego, i iakie sakody nieostroźność przy ob-

Nachtheile die Unvorsichtigkeit beim Abledern und Aufbauen der Kaser, namentlich am Milchbrande krepirter Thiere mit sich führet. Der Genuss des Fleisches kranker Thiere erzeugt im Menschen häufig fieberhafte Krankheiten vom höchsten Grade. Auflösung und Entmischung der Säfte, brandige, pestartige Geschwüre, und Brand einzelner Glieder, tilgen die Lebenskraft in kurzer Zeit. Vorzugswelse findet dies nach dem Genusse des Fleisches milchbrandkranker Thiere statt, und in Folge dessen bedarf es oft nur weniger Tage, um den unaufhaltbaren Tod herbeizuführen, wenn nicht zeitig ärztliche Hilfe eintritt. Auch das Abledern und Aufbauen der am Milchbrande krepirten, oder bei dessen Existenz getödteten Thieren, ist mit gleich gefährlichen Folgen verknüpft, wenn Vorsicht nicht die Schritte desjenigen leitet, der sich zu dieser Geschäften hergibt. Will man den hieraus entspringenden Gefahren entgehen, so muß man sich hüten, ein solches Kadaver, oder dessen Abgänge, mit bloßen, oder wohl gar verletzten Händen anzufassen, da die Erfahrung lehrt, daß durch die geringste Wunde, einen Nadelstich, oder eine kleine abgeriebene, entzündete Stelle, die Einsaugung des Milchbrand, Contagiums (Ansteckungsstoffes) befördert wird.

Die Einsaugung dieses Stoffes kann indessen auch ohne Wunden an solchen Theilen des Körpers statt finden, die von Natur nur mit einer feinen Oberhaut bedeckt sind, daher man sich hüten muß, Hände und Finger, die mit Blut oder andern Feuchtheiten solcher Kadaver besudelt sind, mit dem Gesichte oder andern mit einer dünnen Oberhaut besetzten Theilen, in unmittelbare Berührung zu bringen. Man muß die Hände und Vorderarme, ehe man solche Kadaver berührt, stark mit Lein- oder Baumöl, oder in deren Ermangelung mit irgend einer andern Fettart einschmieren, oder noch besser diese Theile mit ledernen in Oel getränkten Handschuhen versehen, und sich während des Geschäfts sorgfältig für Verletzungen der mit dem Kadaver in Berührung kommenden Theile hüten, auch diese nachher mit Seifwasser oder Lauge reinigen.

Sollten indessen aller Vorsicht ungerathet, während des Geschäftes Verwundungen vorkommen, so muß zur Verhütung aller Gefahr sofort ärztlicher Rath eingeholt, oder im Falle dies nicht ohne Zeitverlust möglich ist, die Wunde unverzüglich mit Lauge, Salz- oder Seifwasser, Wein und dergleichen

dsieraniu i rębaniu ściernu, mianowicie bydlu na zapalenie śledziony na zdechtłego, zasobę podziaga. Używanie mięsa s bydlu chorego wzbudaa w ludziach chorobę zgniętęj febry w naywyższym stopniu. Zepsucie i pomieszanie soków, wrzody zaognione zarazliwie, i zapalenie poiedynczych członków, wygadzają moc życia w krótkim czasie. Nadawszystko zdarza się to po użyciu mięsa s bydlu na zapalenie śledziony schorzałego, i w skutek tego nie potrzeba częstokroć jak kilka tylko dni, aby pasę oharą niezawodney śmierci, jeżeli zawczasu pomoc lekaraska niestąpi. Obdsieranie podobnie i rozbieranie bydlu na zapalenie śledziony adechtłego, lub w tym stanie zabitego, nierownie i niebezpiecznemi skutkami zagraża, jeżeli ten, który się czynności tęg podejmuie środków ostrożności nieużyie. Chce więc niebezpieczeństwa z tąd wynikającego zapobieżyć, natenczas należy wystrzegac się dotknięcia, ściernu takowego, lub oddodu onego, gotemii lub też skalectonei rękoma, gdyż doświadczenie uczy, że przez naymniejszą ranę, zakłucie igły, lub małe obtarte i z skory ogofoczone miejsce, zaraza choroby zapalenia śledziony, zaszczipia się.

Zaraza ta może także bez ran na takich częściach ciała wpać się, które z natury tylko powierzchnią skorą cienko pokryte są, wystrzegac się przez to trzeba dotykania bezpośrednio rękoma i palcami krwi lub innymi wilgociami ściernu takowego zwałaniem, twarzą lub innych części powierzchnią cienką skorą pokrytych. Należy więc dlonie rąk i ostę ręc az po rami, nam się niemi ściernu dotknąć, oleiem lnianym lub oliwą, w razie niedostatku tych, i kową inną tłustością wysmarować, lub też daleko lepiej na części te rękawiczki skórzanne w oleiu wymoczone wdziać, i w czasie czynności tęg od skalectenia części którymi się ściernu dotyka, wystrzegac się, tudzież takowe potem wodą mydlaną lub ługiem wymyć.

Gdyby zaś pomimo wszelkieg ostrożności, w czasie czynności tęg zranienie nastąpiło, natenczas w celu zapobieżenia wszelkiemu dalszemu nieszczęściu, pomocy lekaraskieg natychmiast przywołać, a gdyby to bez straty czasu niepodobnem było, ranę bezwto-

den scharfen Flüssigkeiten mehr, ausgewaschen und zerrieben, und dann mit einem glühenden Eisen ausgebrannt, oder mit Spanisch Fliegenpulver oder Pflaster, mit ungelöschtem Kalk, Salz und dergleichen mehr, belegt oder bestreut, alsdann aber weiterer ärztlicher Rath gesucht werden.

Mit gleicher Vorsicht und auf gleiche Weise muß beim Aufhauen derjenigen Thiere verfahren werden, welche an der Rinderpest und an der Wuthkrankheit kreplirt, oder deshalb gerödtet worden sind.

Das Abledern solcher Kadaver ist strenge verboten, und dürfen Oeffnungen dieser Thiere auch nur auf Verlangen der Polzei Behörde und im Befehle des von dieser hierzu requirirten Arztes, geschehen. Kadaver, die bereits einen sehr hohen Grad von Fäulniß erreicht haben, dürfen weder abgeledert noch geöffnet, sondern müssen ohne Weiteres mit Haut und Haaren tief vergraben werden. Wachen indessen die Behörden über die Befolgung der bestehenden Polzei-Gesetze, so kann der Fall nicht vorkommen, daß thierische Kadaver so lange unverstarrt liegen bleiben, bis die Fäulniß an ihnen überhand nimmt.

Um das Publikum gegen den gefährlichen Genuß des Fleisches von kranken Thieren zu schützen, verordnen wir hierdurch folgendes:

1) Jedes zum Schlachten bestimmte Stück Vieh, wenn dessen Fleisch zum Verkauf gestellt werden soll, muß von dem Schlächter, von dem Gemeindegewerbesten oder dessen Abgeordneten, oder den Hirten besichtigt, und nur dann hierzu von Ersterem Erlaubniß gegeben werden, wenn kein Verfall einer innerlichen Krankheit sich zeigt. Außerdem muß das in den Städten öffentlich feilgebotene Fleisch, von den hierzu beauftragten Polzei-Offizianten fleißig in Augenschein genommen, und das etwa vorgesehene ekelhafte, verdorbene, oder von ungeunden Thieren entnommene Fleisch, sofort in Beschlag genommen, und tief vergraben werden.

2) Fleischer, welche zum Verkauf außerhalb ihres Wohnorts schlachten, müssen sich über den Gesundheitszustand der zum Schlachten bestimmten Thiere, obrigkeitliche Atteste verschaffen, und diese beim Verkaufe auf Verlangen vorzeigen.

3. Wir fordern mit Recht von den Hirten und benannten Offizianten, welche hiernach mit der polizeilichen Aufsicht auf das Schlachten beauftragt sind, daß sie wenigstens mit den allgemeinen

cznie ługiem, wodą solną, lub mydłą lub też uryną i tym podobnemi ostremi płynami wymyć i wycysać i potem rozpalonym żelazem wypalić, lub proszkiem hiszpanskiej muchy albo też plastrzem, niegassonem wapnem, solą i tém podobnemi obłożyć lub posypać, potem zaś dalszney Rady lekarskiej zażądać należy.

Z tą samą ostrożnością i tym podobnym sposobem przy rozcinaniu bydła, które na pomor lub szaleństwo zdechło, albo i teź dla tey przyczyn zabite zostało, postępować należy.

Obdzieranie ściernu takowego surowo jest zakazane, otwarcie zaś bydła tego na żądanie tylko Władzy Policyinney i w przytomności lekarza przez nią do tego powołanego, dniać się powinno. Ścierw, który już do najwyższego stopnia zgnitłość doszedł, niepowinien bydź ani obdzierany ani otwierany, lecz ma bydź bez dalszney zwłoki z skórą i sierzechem głęboko zagrzebany. Jeżeli więc Władze nad wykonaniem znajdujących się praw policyinnych czuwać będą, wowczas przypadek, iżby ściern bydła tak długo, aż do zgnitości nierozgrzebany leżał, wydarzyć się niemóże.

W celu zaś zabezpieczenia publiczności od niebezpiecznego używania mięsa z chorzącego bydła, stanowimy ninieyszem co następuje:

1) Każda sztuka bydła do zabicia przeznaczona, gdy z nię mięso sprzedane bydź ma, powinna bydź przez rzeźnika, przyłożonego gminy lub ięgo zastępcę, lub też przez pastera obejrzana, i wtenczas tylko pozwolenie do zabicia onę przez pierwszego udzielone bydź móże, gdy się żaden znak wewnątrz choroby nieokazuje. Prócz tego powinno bydź mięso w miasteczkach publicznie sprzedawane, przez Oficjalistów policyinnych do tego upoważnionych, starannie oglądane, w razie zaś znalezienia onęgo brzydkiem, zepsutem, lub zniezdrowego bydła pochodzącem, natychmiast przysaresztowane i głęboko zagrzebane.

2) Rzeźnicy, którzy bydło na sprzedaż za granicą swęgo zamieszkania bliż, powinni zaświadczenia władzy zwierzchniczey względem zdrowego stanu bydła na zabicie przeznaczonego, dostawić, i te przy sprzedaży na każde żądanie okazać.

3) Ślannie próco żądamy od pastery

Unterscheidungs-Zeichen des gefunden und kranken Viehes bekannt seyn, und das Daseyn einer innern Krankheit durch die Ansicht der Eingeweide und des Fleisches geschlachteter Thiere, zu beurtheilen wissen werden.

4) Sämmtliche Orts-Vollzet, Behörden werden angewiesen, sich hiernach erst von der Tüchtigkeit derer zu überzeugen, die von ihnen mit der Vieh- und Fleischbeschauung beauftragt worden, und erörtern wir nur noch, daß zu diesen Geschäften in den Städten, diejenigen ihrer Unterbehörden, die mit dem aktiven Vollzet-Dienst beschäftigt sind, und auf dem platten Lande die Hirten, anzuhalten sind.

5) Da gründlichere Untersuchungen, Bestimmung und Würdigung der einzelnen Thierkrankheiten von diesen Personen hiernach nicht verlangt werden, sondern diese lediglich den öffentlichen und Vollzet-Arzten obliegen, so werden die mit der Vieh- und Fleisch-Beschauung beauftragten Personen bei einiger Uebung und Sorgfalt in der Beobachtung es herein bald zu einer gewissen Fertigkeit bringen. Damit diesen aber die hierzu erforderlichen Vorkenntnisse nicht mangeln, haben wir dieser Verordnung nachgehend eine kurze Belehrung über die Kennzeichen des gefunden und kranken Viehes, vor und nach dem Tode desselben, angehängt, und befehlen überdies noch sämmtlichen Herrn Kreis-Physikern, sich die Ausbildung der zur Vieh- und Fleischbeschauung verpflichteten Personen zu diesem ihren Zwecke, dringend angelegen seyn zu lassen, und sie mit Rath und That zu unterstützen.

Nur derjenige Fleischer, welcher das sub No. 2. bezeichnete Attest erhalten hat, darf ein bestimmtes Stück Vieh schlachten, und dessen Fleisch auswärts sell bleben. Fleisch, welches ohne ein solches Attest auswärts zum Verkauf gestellt wird, muß sofort in Beschlag genommen und vernichtet werden.

6) Diese Schlachtstücke müssen am Schlachttage ausgestellt und unentgeltlich erbehalten werden, dürfen aber, zur Verhütung alles Mißbrauchs, im Sommer nicht über 2, und im Winter nicht über 4 Tagen alt seyn, wenn das Fleisch der in denselben benannten Thiere zum Verkauf gestellt wird.

Die pünktlichste Beachtung vorsehender Bestimmungen fordern wir nicht allein von dem Fleisch-handelstreibenden Publico, sondern auch von den betreffenden Offizianten, weisen diese an, bei

i Officialistow dozór policyiny nad rzezią bydła mających, aby przynajmniej ogólnie znaki zdrowego i chorego bydła rozróżnić, i chorobę wewnętrzną przez obejrzenie wnętrzości i mięsa zabitego bydła rozpoznać umieli.

4) Wszystkimi Władzom policyinym miejscowym zalecamy, aby się podług tego wprzody o czynności tych, którzy przez nie do oglądania bydła i mięsa upoważnieni zostali, przekonały, i oświadczamy tu jeszcze że do czynności tych w miastach Officialiści niższy, którzy czynną służbą policyiną zatrudnieni są, a po wsiach pastersze, używani być mają.

5) Gdy się zaś gruntowniejszego śledztwa, postanowienia i uznania szczególnych chorób bydła po osobach tych niewymaga, lecz te owszem do lekarzy publicznych i policyinych należą, przeto osoby do oglądania bydła i mięsa upoważnione, przy dokładaniu niejakiego ćwiczenia i starania w uważaniu, w krótko w téj mierze zdatności nabędą. Aby zaś im na potrzebnych znamionach nie-abywało, dołączamy do urzędzenia niniejszego następną krótką naukę względem poznawania znaków zdrowego i chorego bydła przed i po sdechnięciu onego, i zalecamy procz tego wszystkim JPP. Fizykom powiatowym, aby osoby do oglądania bydła i mięsa obowiazane, w przedmiocie tym pouczyć starali się, i one dobrą radą wspierali.

6) Ten tylko rzeznik któryz zaświadczenie pod Nrm. 2. wyrażone uzyskał, może oznaczoną sztukę bydła zabić i mięso onéy za granicą miejsca sprzedać. Mięso, które bez zaświadczenia takowego za granicą miejsca sprzedawane będzie, powinno być w takichmiast przyaresztowane i zniszczone.

7) Zaświadczenia te powinny być w dniu zabicia bydła wygotowane i bezpłatnie wydane, w celu jednak zapobieżenia wszelkim nadużyciom niemają one w lecie więcej nad dni dwa w zimie zaś nad dni 4, wartości, gdy mięso bydła w nich wyrażonego na sprzedaż przeznaczane będzie.

Punktualnego wykonania powyższego postanowienia nietylko od publiczności handlem mięsa trudniący się, ale też i od właściwych Officialistow wymagamy, niemniej

schwankenden Zweifeln über die gute Beschaffenheit der Lebensmittel, durch den Muth der öffentlichen Gesundheits-Beamten sich Aufklärung und Gewißheit zu verschaffen, und werden Fabelhaftigkeit oder bösen Willen bei Ausführung dieser Verordnung mit angemessener Strafe belegen.

Bromberg, den 25ten Oktober 1816.

Königlich Preussische Regierung.
Erste Abtheilung.

Kurze Belehrung über die Kennzeichen des Kranken und gesunden Viehes, vor und nach dem Tode desselben.

Gesundes Vieh ist lebhaft in seinen Aktionen und theilschen Verrichtungen, bewegt sich mit normaler Geschwindigkeit und Kraft, frißt mit Begier das ihm angemessene Futter, hat in der Regel ein wohlgenährtes Ansehen, mißt gehörig, und äußert für seine Umgebungen Aufmerksamkeit. Die Augen sind rein, hell und lebhaft, die Ohren in Bewegung, die Körperhaltung aktiv, die Wärme des Körpers natürlich, Haut, Haare, Zunge und Nasenscheitel rein und glatt. Rindvieh fauet überdies gehörig und kräftig wieder. Das Fleisch und die Eingeweide der in diesem Zustande geschlachteten Thiere, haben eine reine gleichmäßige Farbe und eine feste und straffe Faser; das Fett ist weißlich gelb, körnigt und das Blut von natürlicher Farbe und Konsistenz. Ganz anders verhält es sich dagegen mit den Kennzeichen ungesunder Thiere. Diese sind träge, lassen Kopf und Ohren hängen, und Ansehen und Stellung tragen mehr oder weniger den Stempel der Passivität. Die Augen sind kaum halb geöffnet, matt, trübe und nicht selten fließt aus ihnen, so wie aus Mund, Nase und After, entweder eine eiterigte, schleimigte, blutige, übelriechende, scharfe und die benachbarten Theile aufzählende Feuchtigkeit. Die Oberhaut und Haare sind rauh, schütterig, uneben; erstere mit Pusteln, Flechten, Geschwüren, Flecken, Beulen und Geschwülsten versehen, welche letztere sich auch oft, wie man es durch das Gefühl und nach dem Abledern auch durch das Gesicht entdecken kann, bis auf oder in die muskulösen Theile erstrecken. Die Wärme des Körpers ist entweder bedeutend vermehrt oder vermindert, und das Athemholen kurz, ängstlich, sichtlich, schnell, beschwerlich oder ungleichförmig.

onym zalecamy, aby wrazie zachodzący wątpliwości względem dobroci wiktuałów, objaśniającej i zapewniającej rady urzędników zdrowia zaciągali, gdyż wrazie przeciwnym każda niedbałość lub zła ochęć w wykonaniu urzędzenia niniejszego, karę przyswoitą za sobą pociągnie.

Bydgoszcz, dnia 29. Października 1816.

Król. Pruska Regencya.

Widział Pierwszy.

Krótką nauką względem znaków chorego i zdrowego bydła przed i po zduchnięciu onego.

Bydło zdrowe jest żywe, czynności swe i obroty zawierające skutecznia z prędkością i mocą, przyswoitą dla niego paszę chciwie szrze, powszechnie dobrzy jest tuczy, gaci przyswoicie i jest bacznym na około siebie. Oczy są czyste, jasne i żywe, uszy w ruchu, postać ciała czynna, ciepłość onego naturalna, skóra, sierść, ośr i nosdra czyste i gładkie. Pręca tego żuie przyswoicie i żywo. Mięso i wężrności bydła w tym stanie zabitego, małą czysty i jednostayny kolor, twardziez mocne i wypiętione żyły, twardość jest biało-żółtawa, krew zaś naturalnego koloru i składu. Wcale zaś inaczej okazują się znaki bydła niedrowego. Bydło to jest gnuśne, zwieszca łeb i uszy, postać zaś i ułożenie onegoż oznacza mieć lub więcej słabości. Oczy są ledwo przez powłokę otwarte, mdłe, posępne, i częstokroć płynię z nich iako też z pyska, nozdrzy i błonia zropiała, slegmista, krwista, cuchnąca, mocna i przyległe części nadwężrząca materya. Skóra i sierść jest ostrotwarda, na kształt wyściełana i nierówna, na pierwszży skorze snaydują się wyniosłe wyrzuty, wrzody, plamy, guzy i nabrzimienia, z których ostatnie, można przez dotknięcie a po obdarciu skóry, widocznie odkryć, bardzo się często aż do muskulowych części rozciągają. Ciepłość scierwu jest albo nad zwyczajnie powiększona lub zmniejszona, eddech zaś krótki, boiaźliwy, stekliwy, prędko, trudny lub nierówny.

Die Freßlust, und beim Kindvieh das Wlederkäuen, mangeln entweder ganz, oder sind bedeutend vermindert; die Thiere sind entweder haulteilig, aufgetrieben, abgemagert, verstopft, oder leidet an Durchfall. Das Fett ist entweder ganz verschwunden, oder gelb gefärbt und von geringer Konsistenz; das Zellgewebe und die Muskelfasern sind weich und schlaff, ersteres oft mit Wasser oder Luft angefüllt und ausgedehnt, letztere von blauer oder bläurother Farbe. Das Blut ist dünnflüssig, aufgelöst und von schwärzlicher Farbe. An manchen Theilen des Körpers finden sich Brandflecken von größerer oder geringerer Ausdehnung und Tiefe, und am Schulter- und Hüftgelenke zwischen Haut und Muskeln, Ansammlungen verdorbener lymphatischer Feuchtigkeiten. In der Brusthöhle finden sich Wasseranhäufungen, die Lungen sind welk, mistfarbig, fleckig, mit Knuten und Geschwüren versehen, oft brandig oder mit einer überziehenden, sälzartigen Materie überzogen. Die Milch wird oft brandig und in eine musartige Masse verwandelt, die Gedärme und der Magen (besonders der 3te beim Kindvieh) mit entzündeten und brandigen Stellen besetzt gefunden. Ueberdies kann die Unterleibshöhle, gleich der Brust mit Wasser, auch jene oft mit Luft angefüllt, und sämmtliche Eingeweide des Unterleibes, in ähnlicher Art wie die Lungen, verdorben angetroffen werden. Bei der Kinderpest ist es eine gewöhnliche Erscheinung, daß die innere Haut des Nuchts bei Eröffnung desselben, aus dem ausgetrockneten Futterballen hängen bleibt. Im Milchbrande findet man oft Extravasate von Blut in den dicken Gedärmen.

Wo einige oder mehrere dieser Erscheinungen verbunden angetroffen werden, kann kein Zweifel über das Daseyn einer Krankheit in dem zu schlachtenden oder geschlachteten Thiere obwalten.

Militair- Angelegenheit.

Die von den Predigern zu ertheilende Sterbe-Atteste über das Ableben von Invaliden, welche den Gnadenthaler bezogen haben, betreffend.

Gemeinsche Herren Geistliche unseres Departement

Na chęci do żarcia i żucia lub sbywa bydło albo też ta znacznie jest zmniejszona, zwierzęta takowe mają zatwardzenie żołądka, bywają wzdęte, opadłe z ściernu lub też laxują. Truistość albo wcale zanika lub też koloru żółtego nabiera, i w małym tylko znajduje się ilości, komórki truistości są skóra i żyłki mięśniowe są miękkie i wolne, pierwsze często wodą lub powietrzem napełnione i wypreżone, ostatnie zaś są niebieskiego lub czerwono-białego koloru. Krew jest rzadka, rozwolniona i koloru czarnego. Na niektórych częściach ściernu znajdują się plamy zapalone w większej lub mniejszej rozległości i głębokości, na pacierzach zaś i krzyżach: między skórą i mięśniem zbior zepsutych limfatycznych płynów widzieć się dać. W dołku piersi znajduje się zbior wody, oczy są omdlałe, bez koloru, plamiste, gruczołami i wrzodami okryte, częstokroć zapalone lub też śmierdząca i zsiadła brzydka materyą obwiedziona. Sledziona jest częstokroć zapalona i w soczystą masę przestoczona; w kiskach i żołądkach (szczególnie żołądek trzeci u bydła) znajdują się miejsca bardzo zapalone. Prócz tego może być dołek żołądka tak jak piersi, wodą a częstokroć też powietrzem napełniony, wszystkie zaś wnętrzości żołądka w ten sam sposób jak oczy są zepsute. W czasie zarazy bydła znakiem jest zwyczajnym, że skóra wewnętrzna kściegi, przy otworzeniu ię na wyschniętych grupach paszy wisi. Podczas zapalenia sledziona znajduje się często w obronie krwi w grubych kiskach.

Gdzie więc niektóre z tych znaków spostrzeżone zostaną, tam żadnej wątpliwości niepodpada, że bydło zabić się ma i lub zabite jest chorąm.

Wzywamy niniejszém wssytkich Ducho-

ments werden hiedurch aufgefordert, das Sterbe-Attest über das Ableben des in ihrem Kirchsprengel sich aufgehaltenen, mit dem Gnadenhaler versehenen Invaliden, stets unentgeltlich auszufertigen, und an die Königl. Kasse zu befördern, aus welcher der Verstorbene den Gnadenhaler bezogen hat.

Die prompte Befolgung dieser Vorschrift wird darunthwendig, damit nicht den Kassen die Geschäfte erschwert werden, und selbige in der Ungewißheit bleiben, ob ein Invalide verstorben oder krank, oder sonst behindert ist, das Gnadengehalt persönlich in Empfang zu nehmen.

Auch werden die Herrn Geistlichen veranlaßt, die Lebens-Atteste unentgeltlich auszustellen, welche die Königl. Kassen bei Krankheiten der Invaliden etwa verlangen dürften.

Bromberg, den 13. November 1816.

Königlich Preussische Regierung.

Erste Abtheilung.

wynych Departamentu tuteyszego, aby zaświadczenia śmierci inwalidów w ich parafiach zamieszkających i talar łaskawy pobierających, bezpłatnie wydawali, i do téj kassy, z której zmarli łaskawy talar pobierali, odsyłali.

Punktualne dopełnienie urzędzenia tego, dla tego jest potrzebne, iżby Kassom czynności nieprzezniać i oneż w niepewności niepozostawiać, czyli inwalida umarł, jest chory, lub też dla szarych innych przyczyn, sam osobście pensyi łaskawey odebrać niemoże.

Niemniety powinni Duchowni zaświadczenia życia, których Król. Kassy w razie choroby inwalidów żądają, bezpłatnie wydawać.

Bydgoszcz, dnia 13. Listopada 1816.

Król. Pruska Regencya.

Wydział Pierwszy.

J u s t i z = A n g e l e g e n h e i t e n .

Die Portofreiheit der Justiz-Dienst-Sachen betreffend.

Den Justiz-Behörden im Großherzogthum Posen habe ich schon längst zur Pflicht gemacht, sorgfältig darauf zu sehen, daß nur solche, mit der Post zu versendende Ausfertigungen und Verfügungen mit portofreier Rubrik bezeichnet werden, die sich wirklich zur Portofreiheit eignen, und als herrschaftliche Sachen zu betrachten sind. Sie werden nochmals aufgefordert, die früher schon gegebene Anweisung auf das genaueste zu befolgen, zugleich aber auch davon unerrichtet, daß die Rubriken „ex officio“ und „Herrschaftliche Justiz-Sache“ die Portofreiheit nicht verschaffen. Namentlich ist auch die Rubrik „Herrschaftliche Justiz-Dienst-Sache“ von dem Königl. General-Post-ante zu allgemein befunden worden.

Es muß daher, wenn zu versendende Verfügungen und Ausfertigungen zur Portofreiheit sich eignen, der die Befugniß dazu begründende Inhalt auf dem Kouverté speziell ausgedrückt werden.

Zum Beispiele dienen folgende Bezeichnungen:

Herrschaftliche Justiz-Einrichtungs-Sache,

Herrschaftliche Justiz-Visitations-Sache,

Herrschaftliche Justiz-Tabellen-Sache,

(8)

Względem uwolnienia ekspedyców rządowych sądowych od opłaty porto.

Dawniey inż zalecitem Magistraturom sądowiczym w Wielkiem X. Poznańskiem, aby troskliwie dostrzegali, iżby takie tylko ekspedyce i zalecenia pocztą odsyłać się miały, które od opłaty portorii uwalniającą oznaczone były, które istotnie téj opłacie niepodlegają, i za interes rządowy uważane być powinny. Wzywając ie więc powtórnie aby do powyższego Reskryptu ściśle stosowali się, uwidomiam ie zarazem, iż zwykłe rubryki „ex officio“ lub „interess rządowy sądowy“ ekspedyce od opłaty portorii niewalniają. Mianowicie Rubryka „interess rządowy sądowy“ przez Królewski generalny Pocztamt za nader ogólną została uznana.

Jezeli więc ekspedyce i zalecenia do uwolnienia od opłaty portorii kwalifikują się, tedy zawsze treść ich, na którą się uwolnienie takowe zasada, na kopercie wyszczególniona być powinna.

Na wzór sijną oznaki następujące:

Interess rządowy tyżący się organizacyi sądowictwa.

Interess rządowy tyżący się rewizyi sądowictwa.

Herrschaftliche Evidenz-Sache,
 Herrschaftliche Justiz-Salarien-Kassen-Sache,
 Herrschaftliche Rechnungs-Sache,
 Herrschaftliche Justiz-Grenz-Sache,
 Herrschaftliche Fiskalia,
 Herrschaftliche Kriminalia u. s. w.

Sind die auf den Ausfertigungen gesetzten Bezeichnungen zu allgemein, so sind die Königl. Postämter berechtigt, von den Justiz-Behörden nähern Ausweis zu verlangen. Dieser wird in der Art ertheilt, daß die Justiz-Behörde, welche die Ausfertigung oder Verfügung empfängt, den Gegenstand der Sache, und den Grund, aus welchem sie sich zur Portofreiheit eignet, auf dem Konzept attestirt.

Sollten die Königl. Postämter dennoch Vorsetzen, so haben die Justiz-Behörden davon zur Kommunikation mit dem Königl. General-Postamte Anzeige zu machen.

Posen, den 9ten November 1816.

Königl. Ober-Appellations-Gerichts-Vice-Präsident als Kommissarius zur Organisation der Justiz im Großherzogthum Posen.

von Schönemark.

An
 sämmtliche Justiz-Behörden im Großherzogthum Posen.

Die Bezahlung der Miethen für die Gerichts-Lokale betreffend.

Die Miethen für die Gerichts-Lokale in Lobzen, Nakel, Ellehne, Strzelno, Schneidemühl, Schönlanke und Inowroclaw sind für das erste Quartal bei den Spezial-Kassen der Königl. Regierung an den bezeichneten Orten gegen Quittung, von den Vermiettern zu erheben.

Posen, den 16ten November 1816.

Königl. Ober-Appellations-Gerichts-Vice-Präsident, als Kommissarius zur Organisation der Justiz im Großherzogthum Posen.

von Schönemark.

Interess rząduowy tycający się tabel sądowych.
 Interess rząduowy tycający się edyktów.
 Interess rząduowy tycający się kass opłat sądowych.
 Interess rząduowy tycający się rachunków sądowych.
 Interess rząduowy sądowy graniczny.
 Interess rząduowy fiskalny.
 Interess rząduowy kryminalny i t. d.

Jeżeli wyrażone na expedycach oznaki są ogólne, natenczas służy Królewskiemu Urzędowi pocztowemu prawo domagania się od Magistratur sądowych dokładniejszego ich wyjaśnienia, a to nastąpi tym sposobem, iż Magistratura sądowicza expedycją lub zalecenie takowe odbierająca, przedmiot interessu i powód od opłaty portorii uwalniający na kopercie zaświadczy. Gdyby zaś mimo tego Urzędy pocztowe portorium żądać miały, natenczas Magistratury sądowicze mi o tém doniosą, w celu wnyścia w téj mierze w korespondencyą z Królewskiem Urzędem pocztowym generalnym. Poznań dnia 9. Listop. 1816.
 Królewski Vice-Prezes Naywyższego Sądu appellacyjnego, iako Kommissarz do organizowania sądownictwa w Wielkiem Xięstwie Poznańskiem.
 Schönemark.

Do
 wszystkich Władz sądowych w Wielkiem Xięstwie Poznańskiem.

Względem opłaty komornego za lokale sądowe.

Komorno za lokale sądowe w Lobzenicy, Nakle, Wieleniu, Strzelnie, Pile, Trzciance i Inowroclawiu, za kwartał pierwszy, z Kass specyalnych Król. Regencyi w mieyscach wyżey oznaczonych za kwitami od wypuszczających, odebraniem bydź może.

Poznań, dnia 16. Listopada 1816.

Królewski Vice-Prezes Naywyższego Sądu Appellacyjnego, iako Kommissarz do organizowania Sądownictwa w Wielkiem X. Poznańskiem.
 Schoenemark.

Finanz = Angelegenheiten.

Die Bestrafung des unbefugten Gewerbebetriebes betreffend.

Es ist von dem Königl. Ministerien der Finanzen und des Innern neuerdings rücksichtlich der Strafen bei Konventionen wider die Gewerbesteuer-Gesetze, in Fällen, wo eine besondere polizeiliche Qualifikation erforderlich ist, beschlossen worden, daß gegen denjenigen, der ohne Erlaubnis des Gewerbescheins ein Gewerbe anfängt, oder fortsetzt, lediglich nach §. 2. des Edikts vom 2ten November 1810, welcher den sechsfachen Betrag der Steuer als Geldbuße festsetzt, verfahren werden soll, indem es sich von selbst versteht, daß diese Strafe sowohl die Defraudation der Steuer, als die Uebertretung der polizeilichen Vorschriften zu verbüßen bestimmt ist, eine Befugniß zur Verschärfung dieser Strafe, bei besonders gravirenden Umständen, aber einen willkürlichen Spielraum fremd seyn muß.

Die betreffenden Behörden und das Publikum werden davon hierdurch in Kenntniß gesetzt.
Bromberg, den 5ten November 1816.

Königlich Preussische Regierung.

Die Bekanntmachung Sr. Excellenz des Statthalters im Königreich Polen vom 29sten Oktober s., welche folgendermaßen lautet:

Im Namen Sr. Majestät.
Alexanders des Ersten u.
Der Königl. Statthalter.

Es werden nächstens die Grundsätze aufgestellt werden, in welcher Art mit der Auslösung der Hypotheken-Obligationen über die in Gefolge des Dekrets vom 29sten April 1808. bewirkte Staats-Anleihe, vorgehritten werden soll. Dabin haben wir auf den Vortrag der Regierungskommission der Finanzen

verordnet und verordnen:

Art. 1. Die rückständigen und laufenden Zinsen von solchen Hypotheken-Obligationen sollen nach vorhergegangener Feststellung, aus den National-Domänen-Revenüen, womit hin-

Względem kary za prowadzenie procederu bez zezwolenia.

W przedmiocie kar za defraudowanie podatku procederowego, w rasach gdzie szczególny dozór policyjny jest potrzebny, postanowiło Królewskie Ministerjum Finansów i Spraw wewnętrznych, że przeciwko temu, który bez wykupienia patentu procederowego, rzemioście rozpoczyna lub prowadzi, wedle §. 2. edyktu z dnia 2. Listopada 1810, szacującą ilość podatku za karę stanowiącego, postąpienie bydz ma, ile że rozumie się samo przez się, że kara ta tak za defraudacyą podatku iakoteż przestąpienie przepisów policyjnych przeznaczona jest, wolność zaś obokarsenia kary téy, szczególniév przy przeciążających okolicznościach, podług samowolnego upodobania dział by się mogła, co postanowieniu karalnemu obcem bydz musi.

To podaliśmy ninieyszém właściwym Władzom i Publicznosci do wiadomości.

Bydgoszcz, dnia 5. Listopada 1816.

Król. Pruska Regencya.

Powodowany obwieszczeniem JW. Namiestnika w Królestwie Polskiem z dnia 29. Października r. b. w Gascie Warszawskiej z dnia 9. Listopada w Nrze 90. umieszczoném, następującym osnowy:

W Imieniu Najjaśniejszego

Alexandra Pierwszego

Cesarza wszech Rosyi Króla Polskiego etc. etc.

Namiestnik Królewski w Radzie Stanu.

Nim oznaczony będzie sposób uspokojenia obligacyi hipotecznych na pożyczkę krajową w skutek dekretu z dnia 9. Kwietnia 1808. r. wydanych, na przełożenie Komisyyi rządowej przychodów i skarbu postanowiliśmy i stanowimy.

Art. 1. Wszelkie zaległe i bieżące procenta od obligacyi hipotecznych za poprzedniczém onych spowodowaniem, będą uspokojone z dochodów dóbr narodowych, na ewikoyą pożyczki wskazanych.

Schts der Antelste Esktion geleistet worden ist, befristet werden.

Art. 2. Die Zahlung der gedachten Zinsen erfolgt gleich nach Publikation der gegenwärtigen Verordnung aus der General-Staats-Kasse des Königreichs Polen. Die Inhaber der Hypotheken-Obligationen haben sich daher bei derselben zu melden und ihre Obligationen zu produciren.

Art. 3. Mit den letztern werden, sobald deren Rechtmäßigkeit von der Regierungs-Kommission der Finanzen anerkannt seyn wird, Kationen bestellt, Pachtgefälle, und die vermöge der Wiener Konvention vom 20sten März 1815 dem polnischen Staatschatz überwiesenen Kapitalen, befristet werden können.

Art. 4. Was die, Seitens der General-Staats-Kasse im Jahre 1808 und 1809. auf diesfällige Abschlagszahlungen ertheilten und auf Staats-Obligationen noch nicht ausgetauschten Reverse betrifft, so sollen dieselben nach vorhergegangener Zusammenhaltung mit den Kas-senbüchern ganz, sowohl Hinsichts des Kapitals als der Zinsen, sogleich befristet werden.

Art. 5. Die Feststellung der Obligationen und Kassen-Quittungen ist zu beschleunigen, und läuft der diesfällige präklusivische Termin mit dem letzten des Monats Dezember c. ab. Die bis dahin nicht producirten Kassen-Quittungen werden für unzulässig erklärt, und von den nicht producirten Hypotheken-Obligationen keine Zinsen gezahlt werden.

Art. 6. Da die gedachten Obligationen eine Staatsschuld des Herzogthums Warschau sind, deren Berechnung vor die, vermöge der Wiener Konvention niedergesezte Liquidations-Kommission gehört, und deren Befriedigung den Höfen Oesterreichs und Preußens gemeinschaftlich obliegt, so werden die hter beschlossenen Zahlungen in theilweiser Vertretung der letztern geleistet, und unsern Liquidations-Kommissionarien von der Regierungs-Kommission der Finanzen alle Erläuterungen und Beläge mitgetheilt werden, deren sie zur Rechtfertigung der obgedachten Zahlungen nöthig haben sollten.

Die Vollstreckung dieser Verordnung tra-

Art. 2. Wypłata takowych zaległych i bieżących procentów, zaraz po ogłoszeniu niniejszego postanowienia, z kassy generalnéy Królestwa Polskiego, następować będzie, do nięj przeto właściciele obligacyi hipotecznych udawać się i przed nią takowe produkować powinni.

Art. 3. Rzeczony obligacye skoro Kommissya Rządowa przychodów i skarbu, po zapewnieniu się o ich prawności, stosownie wyda upoważnienie, przymowane będą na wszelkie kaucye skarbowi należne, na opłatę dzierzawy z dóbr narodowych, i na zaspokojenie kapitałów konwencyą Wiedeńską z dnia 30. Marca 1815. r. na rzecz skarbu Królestwa Polskiego przekazanych.

Art. 4. Co do rewersów na drobniejsze kwoty pieniężne in vim pożyczki z kassy generalnéy w roku 1808 i 1809. wydanych a dotąd na obligacye skarbowe nie zamienionych, takowe natychmiast za poprzedniczem onych z księgami kassowemi sprawdzeniem, w zupełności co do kapitału i procentów zaspokoieniami być mają.

Art. 5. W celu prędzszego sprawdzenia tak obligacyi iako i kwitów kassowych oznacza się termin prekluzyjny do dnia ostatniego Grudnia r. b. 1816 po którego upłynieniu kwity kassowe w terminie powyższym nieprodukowane, za nieważne uznane będą, i od nieprodukowanych w tymże terminie obligacyi hipotecznych, kassa generalna procentów płacić niebędzie.

Art. 6. Gdy wspomniane obligacye są długiem skarbu byłego X. Warszawskiego, należącym z mocy traktatów w Wiedniu dnia 3. maja. Maja 1815. r. zawartych do wspólnego w Kommissyi temiż traktatami postanowionéy oblikiwidowania i następnego za ucześnieństwem dworów Austryackiego i Pruskiego zaspokoienia, a przeto wypłaty tu postanowione, w cząstkowym trybzie dworów zastępcznie uiszczają się będą; Kommissya rządowa przychodów i skarbu dostarczy Kommissarjom naszym w Kommissyi likwidacyjnej zasiadającym, wszelkie objaśnienia i dowody, którychby dla legitymacyi tylekroć rzeczonych wypłat potrzebowali.

Art. 7. Dopełnienie niniejszego posta-

gen wie der Regierungs-Kommission der Finanzen auf.

Warschau, den 29sten Oktober 1816.

(gez.) Zalonczek.

und die in der Warschauer Zeitung vom 9ten November No. 90. aufgenommen ist, veranlaßt mich, denjenigen Privatis, Kommunen und Vorstehern von öffentlichen Anstalten im Großherzogthum Posen, welche sich im Besitze solcher Staats-Obligationen befinden, die im Gefolge des Königlich-Sächsischen Dekrets vom 29sten April 1808 von dem ehemaligen Herzogthum Warschau ausgefertigt worden, so wie diejenigen, welche über Abschlagszahlungen, die auf die Staats-Anleihe gemacht worden, nur vorläufige Reverse, und noch keine förmliche Obligationen erhalten haben möchten, von dem Entschlusse Kenntniß zu geben, welchen das Königlich-Polnische Gouvernement wegen Bezahlung der rückständigen und laufenden Zinsen der förmlich ausgefertigten Obligationen und wegen der Realisirung der über Abschlagszahlungen angestellten Reverse, gefaßt hat.

Ich verbinde mit dieser Benachrichtigung die Aufforderung an die betreffenden Individuen und Instituts-Vorsteher, auf das schnellste die Veranstellungen zu treffen, welche nöthig sind, um die fraglichen Obligationen und Reverse so zeitig bei der General-Staatskasse zu Warschau präsentiren zu lassen, daß aus einer Verzögerung der Präsentation der in der Bekanntmachung des Herrn Statthalters des Königreichs Polen ausgedrückte Nachtheil vermieden werde, und bemerke zugleich, daß der Königl. Legations-Sekretair, Herr Schmidt zu Warschau, von mir ersucht ist, den diesseitigen Besitzern der fraglichen Hypotheken-Obligationen und Reverse bei der Liquidation derselben und bei der Erhebung der Gelder alle ihm mögliche Unterstützung angedeihen zu lassen, weshalb den Interessenten überlassen wird, sich an ihn zu wenden.

Posen, den 16ten November 1816.

Königl. Preuß. Ober-Präsident des Großherzogthums Posen.

(gez.) Zerboni di Sposetti.

Die Verpachtung des Domainen-Amtes Gnesen betreffend.

Die Generalpacht des im hiesigen Departement

nowienia poruczamy Kommissyi Rządowój przychodów i skarbu.

Działo się w Warszawie na posiedzeniu Rady Administracyinėj, dnia 29. Października 1816.

(podp.) Zajączek.

Naczelny Prezes Wielkiego Xięstwa-Poznańskiego uwiadomiał wszystkich obywateli, gminy i zawiadowców instytutów publicznych w W. Xięstwie Poznańskiem, obligacye skarbowe w skutku dekretu Króla Jmci. Saskiego z dnia 29. Kwietnia 1808. roku przez Rząd byłego Xięstwa Warszawskiego wydane, lub témczesne rewersa na drobniejsze kwoty pieniężne in-vim pożyczki pozyskane a dotąd na obligacye skarbowe nie zamienione, posiadających, o wydaném przez Rząd Królestwa Polskiego postanowieniu względem zaspokoienia procentów zaległych i bieżących od obligacyi prawnie wygotowanych, oraz zrealizowania rewersów na kwoty pieniężne in-vim pożyczki pozyskanych, wzywając ich niniejszém: aby unikając uszczerbkom z opóźnionego prezentowania obligacyi i rewersów wedle postanowienia J.W. Namiestnika w Królestwie Polskiem wynikających, takowe w kassie generalnej Królestwa Polskiego iak nayspieszniej produkować starali się.

Przyczém namieniając: że uczynił stosowną odezwę do W. Schmidt Sekretarza Legacyi Jego Królewskiej Mości w Warszawie, aby tutejszych posiadaczy często raczonych obligacyi hipotecznych oraz rewersów wspierał podług możności przy likwidowaniu tychże i odbieraniu kwot pieniężnych, interesentom oddać, aby do niego w tój mierze zgłaszali się.

Poznań, dnia 16. mca. Listopada 1816.

Król. Pruski Naczelny Prezes Wielkiego Xięstwa Poznańskiego.

(podp.) Zerboni di Sposetti.

Względem wydzierżawienia Ekonomii Gnieźnińskiej.

Ekonomia Gnieźnińska w Departamencie tu-

belegenen Domainen, Amtes Gnesen, zu welcher die Vorwerker Michowo, Dalki, Bilawa, Borki und Obora, so wie die Amtes Propinacien und andere Nuzungs-Zweige gehören, imgleichen die Separatpacht des Vorwerks Goczalkowo, wovon erstere bis jetzt eine Pacht von 5952 Nitr. 21 ggr. 8 $\frac{1}{2}$ pf., und letztere 426 Nitr. 9 ggr. 4 $\frac{1}{4}$ pf. jährlich getragen haben, sollen höherer Bestimmung gemäß von Trinitatis 1817 ab auf eine sechsjährige Pacht-Dauer dergestalt zur öffentlichen Lizitation gestellt werden, daß Erwerber das etwaige Plus eines neuen Anschlages sich nachzuzahlen verpflichtet und die Erfüllung der allgemeinen neuen Pacht-Bedingungen übernimmt.

Zu dieser Lizitation ist ein Termin auf den ersten Dezember d. J.

Vormittag um 10 Uhr im hiesigen Regierungs-Konferenz-Gebäude vor dem Domainen-Departements-Rath Herrn Regierungs-Assessor Dittzmann anberaumt, in welchem sich Pächterlustige einfinden, und nach erwiesener Qualifikation und Kautions-Fähigkeit ihre Gebote verlaublichen können.

Die näheren Lizitations-Bedingungen sind sowohl in dem Domainen-Amtes Gnesen als in unserer Registratur einzusehen.

Bromberg, den 17ten Oktober 1816.

Königl. Preuß. Regierung.
Zweite Abtheilung.

Schulen = Angelegenheit.

Die zur Schule zu Godawo Domainen-Amtes zlntr gehörigen Mitglieder haben, auf das einwilligliche Vorstellen des gedachten Amtes, ihr altes baufälliges Schulhaus abgedrochen, und für einen so gemeinnützigsten Zweck die Kosten nicht scheuend, an einer zweckmäßigen Stelle ein ganz neues Schulhaus nebst Stalling und einem angemessenen Gehöfte wiederum aufgebaut. Ueberdies haben sie außer den erforderlichen Tischen und Bänken, für die Anschaffung einer Wanduhr, einer großen Rechen-Tafel und der nöthwendigsten Bücher für die armen Schulkinder recht eifrige Sorge getragen. Je mehr wir die lebendigste Theilnahme der Einsassen für die Veredlung des Schulwesens in der hiesigen Provinz wünschen müssen, um so

teyszym położona, do której folwarki Mniachowo, Dalki, Bilewo, Woiniki, Obora, tudzież propinacja ekonomiczna i inne uytki należą, niemiędzy szczególnie folwark Goczalkowo, z których to poprzędnieo rzeczonych folwarków dzierżawę roczną talarów 5,952 dgr. 21 fen. 8 $\frac{1}{2}$; z ostatniego zaś talarów 426 dgr. 9 szel. 4 $\frac{1}{4}$ dotychczas płaceno, ma być ściśownie do postanowienia Władcy wyższej od Trinitatis 1817. r. począwszy, w sześcioletnią dzierżawę przez publiczną licytacją w ten sposób wypuszczona: że nabywca dzierżawy większą ilość anszlazu nowego dopłacić obowiązany będzie, i wykonanie ogólnych nowych warunków dzierżawnych na siebie przyjmie.

Do licytacji téy wyznaczony jest termin na dzień 21. Grudnia r. b. z rana o godzinie 10 téy w domu sedysonalnym tuteyszej Regencyi przed Radcą ekonomicznym Departamentowym W. Assessorem Regencyi Dittmanna, na którym ochotnicy do téy dzierżawy stawić się, i po udowodnieniu zdatości i stawieniu rekomyi podania swe czynić mogą.

Blizsze warunki licytacji mogą być w Ekonomii Gnieznskiej lub też w Registraturze naszey przezyane.

Bydgoszcz, dnia 17. Pazdziernika, 1816.

Król. Pruska Regencya.
Wydział Drugi.

Członki szkoły Godawskiej w ekonomii Zniskiej na naleganie Urzędu ekonomicznego tamecznego rozebrały stary zruynowany dom szkólny, i nieobawiając się kosztów na tak współużyteczny zamiar, wystawiły w miejscu przyswoitem wcale nowy dom szkólny wraz z stajnią i dostatecznem podworem. Nadto prócz potrzebnych stołów i ławek, o zakupienie zegaru ściennego, wielkiej tablicy do rachunków, i nayspotrzebniejszych księzek dla ubogich dzieci szkólnych, gorliwego dołożyły starania. Im więcej szczerego przykładania się mieszkanców do polepszenia bytu szkół w Prowincyi tuteyszej życzyć musimy, tém bardziey powodowani się będą widzieliśmy,

cher haben wir uns veranlaßt gefunden, dem deshalb von dem vorgesezten Landrätlichen Amte an uns gerichteten Antrage zu genügen und das würdige Weisheit der Schul-Gemeinde zu Godawy zur Wunschenswerten Nachahmung öffentlich bekannt zu machen.

Es gereicht uns dabei zur besonderen Freude, dem Schulzen Stanislaus Brzecka in Godawy, durch dessen persönliche Einwirkungen und unausgesetzte Bemühungen der bezeichnete Erfolg vorzüglich herbeigeführt worden, unsere wohlverdiente Zufriedenheit mit dem Wunsche bezeugen zu können, daß sein glücklicher Eifer mehrere Gemeindegemeinde-Vorsteher zu ähnlicher Thätigkeit für die Beförderung des öffentlichen Unterrichts spornen möge.

Bromberg, den 11ten November 1816.
Königlich Preussische Regierung.
 Erste Abtheilung.

Für die Elementar-Schule in Janowicz wird ein Lehrer gesucht.

Die Lehrerstelle in der Stadt Janowicz hiesigen Kreises, mit welcher ein jährliches barees Gehalt von 507 fl. 6 gr. poln. und außerdem an Naturalien 21 Viertel 15½ Garbec Korn verknüpft sind, soll höherer Anordnung gemäß schleunig besetzt werden. Solche Kandidaten, welche sich für das Amt eines Elementar-Schullehrers gehörig vorbereitet haben, namentlich der deutschen und polnischen Sprache mündlich und schriftlich gewachsen sind, überdies den Unterricht in der Religion, im Rechnen, und, falls es erfordert werden sollte, auch im Gefange und in den Anfangs-Gründen der historischen und Natur-Wissenschaften erteilen können, werden hieburch aufgefördert, sich unter Beibringung glaubhafter Zeugnisse über ihre Kenntnisse und ihren sittlichen Wandel bei dem unterzeichneten Landrätl. Amte zu dieser Stelle zu melden. Für den würdigsten unter ihnen soll die höhere Beförderung so gleich nachgesucht werden.

Wongrowicz, den 28ten Oktober 1816.

Königl. Preuss. Landrätliches Amt
Wongrowitzer Kreises.
 Niezychowski.

wnioskowi przez Radcę ziemianskiego do nas uczynionemu, zadosyc uczynic, i chwalebny przykład gminy szkolney w Godawach jako nastadowania godny, do wiadomosci publiczney podac.

Mito jest nam przeto, szoftyosowi Stanislawowi Brecka w Godawach, za ktorego osobistem przytozeniem sie i niemordowanem staraniem powyzej rzeczony zmian pomysl odebral skutek, naywyzsze oswiadczye nam ukontentowanie z tem zyczeniem: aby stalsliwa jego gorliwosc, do podobney czynnosci w podniesieniu publicznych nauk, wiczu przytozonym gmin zachecajacym stala sie przykladem.

Bydgoszcz, dnia 11. Listopada 1816.

Król. Pruska Regencya.
 Wydział Pierwszy.

Dla szkoły elementarney w Janowicz potrzebny jest nauczyciel.

Miejsce nauczyciela w mieście Janowicz Powiatu tutejszego, do którego pensya roczna złt. pol. 507 gr. 6 prócz tego zaś w naturaliach 21 wiertel 15½ garcy zboża przywiązane jest, ma bydż Rosewnie do postanowienia Wladzy wyższej spiesznie obsadzone. Wzywamy przeto takich kandydatow, którzy do urzedu nauczyciela szkoły elementarney dostatecznie są sposobni, a mianowicie ierw niemiecki i polski tak w mowieniu jak i pisaniu posiadają, prócz tego ias w religii w rachunkach i gdyby potrzeba bylo, w swianiu i początkach wiadomosci historycznych i naturalnych nauczac mogą, aby się przy dostawieniu wiary godnych z ich wiadomosci i moralnego sposobu zycia zaświadeszen u podpisanego Radcy ziemianskiego o miejsce zgłosili. Dla naydatniejszyego z pomiędzy nich zatwierdzenie u wyższej Wladzy niezwłocznie poszukiwane będzie.

Wongrowicz, dnia 28. Października 1816.
Król. Pruski Radzca Ziemianski
 Powiatu Wongrowieckiego.
 Niezychowski.

Öffentlicher Anzeiger.

Beilage des Amts-Blatts No. 48. der Königl. Bromb. Regierung.

No. 48.

Bromberg, den 29. November 1816.

A u f f o r d e r u n g.

Im Erfolge der frühern Bestimmungen werden diejenigen Inhaber von Pfanndistrikten hiesigen Departements, welche ihrer Einkunftsquote bis jetzt noch nicht in Einklang gekommen haben, angesetzt, sich in dem zu bezugnehmenden andernord anseztlichen Termin vom 1sten Decbr. nächst Dgember d. J. unter Vorlegung oder eif. beigef. Einkunftsbeleg der Original Pfanndistrikte zu melden.

Zur Vermeidung unbilliger Verzögerung wird ausdrücklich in Erinnerung gebracht, daß von der vorgeschriebenen Vorlegung oder Einreichung der Original Pfanndistrikte, nur hienütliche Nachtrichter ansetzen können, und Privat-Darlehnen nur insoweit sich durch ein Recht einer hienütlichen Decker zum Empfang der Kaupens legitimiren können, wenn die Pfanndistrikte bei dieser Bedeckung bereits vorliegen sind. Entliche Schulde von Privat-Darlehnen zum Verpfändung von Kaupens, ohne die Abrechnung obgedachter Kaufverzei, müssen jedoch ganz unbedenklich bleiben. Nachtrags werden diejenigen Pfanndistrikte, Inhaber, welche den vorbestimmten Termin verflammen, es sich nicht besorgen können, wenn ihnen die nachher einzuweisenden Pfanndistrikte remittirt werden und sie mit Zurücknahme der Kaupens bis zur nächsten Geburtszeit warten müssen.

Bromberg, den 19ten November 1816.

Königl. Preuß. Verwaltungs-Kommission des Bromberger Landeshofes-Departement.

Commiss. 3.

Nach höherem Auftrage werden in dem hiesigen streifen Magasin mehrere alte Verrichter, welche nach und nach bei frühern Vertheilung verstorben, und zwar

- etwa 99 Stüpe 17 Cersel d. Wrethen Gerste,
- für — — — — — Kasser,
- etwa Quantität Eisen, und Eisen, Kess,
- 2412 Cantner 15 Pfund Fein,
- 99 Eedel Eise,
- eine Menge alter Urtheilten,

hienütlich an den Vertheilungskommissionen vertheilt werden.

Der Termin hierzu steht auf den 10ten Dezember 1816, die Abrechnung am 9 Uhr, für welche in dem großen Magazin an, wo sich die nachher beschriebenen einfinden werden, nach dem Schluss nach erfolgter Vertheilung zu erwandeln haben.

Bromberg, den 29ten November 1816.

Königl. Preuß. Provinzialamt.

Im k. k. Forst- und Jagd-Ämte sollen an den Meistbietenden verkauft werden: 123 Stück Wohlhämme oder Sparhölzer, 400 Stück Spaltlatten, 1216 Stück Rundlatten.

Kauflustige können sich den 2ten Dezember c. im Forsthaus Bromberg einfinden, wo ihnen die näheren Bedingungen bekannt gemacht werden. Auch können die Spalt- und Rundlatten Schockweise verpackt werden.

Forst- und Jagd-Ämt Bromberg, den 21sten November 1816.

Da mir die Anzeig geworden, daß das halbe Loos No. 14886. Litt. B., wie auch das Viertel Loos No. 29073. Litt. B., der Königl. 34ten Klasse Lotterie, 5ter Klasse, den Eigenthümern abhänden gekommen, so warne ich hiermit einen jeden, solche käuflich an sich zu bringen, indem sowohl bei der Königl. General-Lotterie-Direktion in Berlin, wie auch bei mir solche Vorkehrungen getroffen, daß wenn auf vorbenannte Loose gewonnen werden sollte, der Gewinn nur den rechtmäßigen Eigenthümern ausbezahlt werden wird. Zugleich bemerke, daß die Ziehung der 5ten Klasse am 2ten Dezember anfängt, und bitte ich ergebenst, die Renovationsloose dazu gütigst abzunehmen.

Bromberg, den 27sten November 1816.

A. W. L. George, Königl. Lotterie-Einnehmer.

Wir sind wißend, unsern auf der Thorner Vorstadt belegenen Garten nebst Speicher und Hofraum theilweise zu Baustellen im Wege einer öffentlichen Licitation zu verkaufen; außer einem bequemen auf jeder Stelle zu erbauenden Wohnhause und Antheil eines Hofraums bleibe noch ein Gemüsegarten dazu, und wird das ganze wenigstens 6 Baustellen betragen, wobei übrigen einem jedem Kaufliebhaber die Breite seiner Baustelle lediglich überlassen bleibt. Die Zahlung des Kaufprellums geschieht nach gescheneher Ausfertigung des Kaufkontrakts an einen der Erben, in Preussisch Courant, und steht der diesfällige Licitationstermin vor dem k. k. Notario, Herrn v. Gosclit,

auf den 20sten Dezember d. J.

Nachmittags 3 Uhr, in dessen Wohnung in der Brückenstraße an, wozu Kauflustige hiermit eingeladen werden.

Bromberg, den 9ten November 1816.

Die Brauelgen Serrmannschen Erben.

Die in der Festung Graudenz befindliche, in einem sehr zweckmäßigen Lokale eingerichtete, mit vollständigen Braugeräthe, auch einer ganz vorzüglichen Darre versehene Königl. Brauerei wird mit Ende des Monats Februar 1817 pachtlos, und soll zufolge hoher Verfügung Eines Königl. Hochobst. Bier- und Wein-Departements im Hohen Krieger-Ministerio vom 4ten hujus aufs neue und unter sehr vortheilhaften Bedingungen, welche nebst der Beschreibung des Lokals, vom 22ten d. M. ab, täglich bei uns eingesehen werden können, verpachtet werden.

Der Bierungs-Termin wird hiedurch auf

den 20ten Dezember d. J.

in der Expeditions-Stube des unterzeichneten Amtes angesetzt, wohn sämtliche Pachtlustige dienst- ergebenst eingeladen werden.

Festung Graudenz, den 14ten November 1816.

Königl. Westpreuß. Proviant-Ämt.